

ایلوپنہ غاتیا

2 میکوپنہ

خزم: سردار عطاء اللہ خان مینگل

(قاضی عبدالحمید شیرزاد)

3 میکوپنہ

(57) نوشناک: فیصل کا سترو

(شاہ محمد مری/ جیلانی الفت)

نوشناک: براہوئی زبان، تقید آک لئی تھی ء

(اسد اللہ میر الحسنی)

4 میکوپنہ

افسانہ: مش تامست

(نور پر کانی)

افسانہ: کنا شاعری

(جمید عزیز آبادی)

5 میکوپنہ

افسانہ: پروپشی

(ارنسٹ ہمینگوے / عبدالرازق ابا بکی)

6 میکوپنہ

جائج: ڈاکٹر عالم عجیب، اونا شاعری و "گبار"

(رزاق صابر، دریٹنڑھ)

7 میکوپنہ

(86) پٹ و پول: اصطلاحات نشر

(غفور جان ساسوی)

ہائیکو: افضل مراد

8 میکوپنہ

احوال سفر: امریکیہ ہم ملک اسے.....(4)

(آصف بلوچ)

All About #Brahui

کوئٹہ

ہفتہ

براہوئی نابابت

براہوئی طی

بلوچستان نابیوسی

(شوہر)

بلوچستان اٹ بثام ناپرک داوار بھلو بھکاری کرینو۔ و پانگل کہ بلوچستان ناخراسان بخش اٹ 1961ء ان پد دن ٻهلو پر کتنے، دا ہم پانگل کہ 1994ء ٺی ہم بھلو پر اس کریں، و لے اومنہ علاقہ اسکان نسلک، یا اوکان پد کچھ گداوہ بخش اٹ ہر اپرک 2010ء و 2012ء ٺی بھکاری کریر، ہم او فتا تعقد اری اسے خاص ُمریگن اسے کن نسلک، و لے داوار ناپرک بخش آبلوچستان عزیزی کرینو۔ جو ان اٹو آن بن کروک پرک بلوچستان ناپش اس ہم سابت المقاوم۔ و دا ہفتہ سے آن زیارت و خت آتالان پر تیان پد تو کوئی توں او ار بخش آبلوچستان اٹی ہمیں انسانی جان تازیان موئی بنئے۔ مال و ساہدار توں او ار فصل آتابابت ہم بھلو نخان مسنو۔ دا سوچ آبلوچستان اٹی گیس، بھلی، فون، نیٹ، دیریانا کاختی ہم وکی منے۔

ہمیکا روشون کار عبدالغفیظ قلات پر نظر ٹیل روڈ کوئے گان ہیک کر سا 302 فیر 1 پر نیوسل کلیکس جناح روڈ کوئے گان تالان کرے

دن تو پرک سلیسو، و لے نوکاپ نادیروں کنسا پیری کرسا شار تے ہر فساہنگ اٹی ۽۔ دا بھکاری تا چر جوئی

بوج خان محمد حسني نا اراغا
مشے آہنا۔

وزیر اعظم قلات ڈھاڑر
آن پدی بس و عطاء اللہ
خان مینگل یا اوڑھی لنگ
نا پارے۔ عطاء اللہ خان
مینگل وزیر اعظم توں

اوڑھی کرے۔ وزیر اعظم
قلات یا رمحمد کھنڈ پارے که
خان صاحب میر کرم خان
مینگل ہم قبیلہ مینگل نا
سردار منگ نادعوی کنگ ے۔ ہیت پاش
مس۔ راشکی داکس که خان قلات میر کرم
خان مینگل ے وزیر اعظم نا کمک اٹ عطاء
اللہ مینگل نامون اٹ مینگل قبیلہ نا سردار
بیت آتیان بیدس سیاسی باندات آتیا ہم
بیت و گپ م۔ میر غوث بخش بزنجو سردار
جوڑ کنگ خواہ سکے۔

عطاء اللہ مینگل کاری نادڑاٹ سردار
وزیر اعظم قلات گھنی کاری نادڑاٹ سردار
اس گھنی کنگ نافصلہ کرے، دا گھنی کاری
نا سلاہ ت۔ سردار عطاء اللہ خان مینگل
پارے کہ کئے چین کاری تیٹی استخواہی
اف۔ گڑا کئے داول دیچڑی تیٹی شاپو۔
ای گھنی کاری تیٹی بخش بانگ کپر ہ۔ دا خت
آمیر غوث بخش بزنجو پارے ”ای ہم چین
کاری تیٹی بخش ہ۔“ تو سردار عطاء اللہ
خان مینگل پارے کہ اگہ فی چین کاری نا
کسرے پک کریں تو گڑا ای ہم ہندرا کسر
اث بریوہ۔ دا ڈھیر غوث بخش بزنجو نا
تحریک آ سردار عطاء اللہ خان مینگل تینا

جمہوری سیاسی سفر ناباع کرے۔ سردار عطاء
اللہ خان مینگل قلات نا نشت آن
سرہب مس۔ و دیکی پاکستان اسپلی نا
با سک گھنی مس۔ جھالاوان، پکھی،
نصیر آباد، ضلع قلات الی تسرہ۔ قلات نا
اسہ نشت آ نواب غوث بخش ریسانی
گھنی مس، اسہ سیٹ آ نواب محبوب علی
خان مگسی، اسہ سیٹ آ میر نبی بخش خان
کھوسہ، ضلع سبی آن نواب خیر بخش مری،
ضلع ٹوہب آن صاحب محمد مندو خیل، دیکی
پاکستان اسپلی نا با سک گھنی مس۔ مکران
آن ایلو بوج خان مینگل خان قلات آن
بوجختان نا 16 نشت تسرہ۔

چپ جام لس بیله غان زیات خوک سکے، و
خان مینگل ع پرمان کرے کہ او 48 گھنہ
کس۔ سردار رسول بخش مینگل جام غلام
قادر محمد نامہ سکے۔

(مرجاع)

سردار عطاء اللہ خان مینگل

عہد ساز شخصیت

.....قاضی عبدالحمید شیرزاد

(1)

تون سلاہ کنگوس، دا دخت آ مینگل
نمہندہ ڈل تینا فیصلہ غان وزیر اعظم قلات
وڈھ آ بنگ نا سلے خلکر، دا فیصلہ غان منه
کے قبائلی روایت نا راداٹ دا قبیلہ مینگل نا
بس۔ وڈھ آئی مینگل قبیلہ نا متبر آ تنون
اوڑھی کرے، قبیلہ نا شفیکو شاخ آتا گھری
توں سلاہ کرے۔

عطاء اللہ خان مینگل نا خیت و گپ، و
پاماری ے مون آ تحسی فیصلہ مس کے عطاء اللہ
ڈھاڑر آ ہنا، وڈل ع پارے کے ڈھاڑر آن
خان مینگل ے دستار کنگے۔ دا دے تینی
پدی بنگ آبیت مریک۔

سردار عطاء اللہ خان مینگل نا باوہ بزرگوار
سردار رسول بخش خان مینگل بھلو وخت
K.S. نا فیڈریشن سکے۔ دائی مکران،
اس پیله ٹی ہندی مس، ہر انا سوب آن
ریاست خاران، ریاست لس پیله اوار
مینگل قبیلہ نا پایہ تخت وڈھ بیدس سردار آن
خان قلات سکے۔ فوج، کرنی، داخلہ،
سکے۔

فروی 1954ء ائی مینگل قبیلہ نا متبر
غاجنہ معاملہ گاک بجا پاکستان تون تسرہ،
آک سلاہ کری، وہیں ریشی مینگل آتا
ایلو معاملہ غاتیٹ ریاست قلات تو تاپہ
ڈل اس ٹھیفیر، جھالاوان ائی متبر آ ناما ندہ
سکے۔ اونا جندانا وزیر اعظم اس سکے۔ دا
ڈل اکن ”سماٹ آ متبر آک“ نا اصلاح
کھنڈر سکے۔ مینگل قبیلہ نا ڈل فیصلہ کرے
کاریم اٹ اتکا کر۔

مینگل قبیلہ نا ڈل سبیل غاہنا سردار رسول
بنش مینگل تون اوڑھی کرے دا اوڑان
اوڑھی کنگ۔

عطاء اللہ خان مینگل تینا متبر، شرفدار والیو
چست کرسا خواست کرے کے دز گیر متبر
وونٹ دوئی کرے سردار عطاء اللہ خان
مینگل 106 وونٹ دوئی کرے عطاء اللہ
خخت موقف نا سوب آن وزیر اعظم ے
خان مینگل قبیلہ نا سردار جوڑ مس۔ سردار
مینگل ڈل انا باسک آتے یلہ کروئی تما۔
عطاء اللہ خان مینگل بوجختان نا اویکو
مینگل ڈل نا مون آ سلاہ اس تھا۔
جا گہ غا پن کروک شش بندغ نا ناما ندہ
رسول بنش مینگل نا مون آ سلاہ اس تھا۔
اگہ فی وڈھ آ بنگ خواہیس تو نے موکل ایت
ڈل تون اوڑھی کرے۔ مینگل قبیلہ نا
کمینگل سرداری نا زمواری تے عطاء اللہ
ناما ندہ ڈل سردار عطاء اللہ خان مینگل نا
خان مینگل ع ایتن۔ دا سلاہ غا سردار رسول
بخش مینگل نا اوڑ دستار بندی نافیصلہ غان
وزیر اعظم مسٹر یا رمحمد کھنڈ ے معلوم دار کرے۔
سرداری و قبائلی باندات آ تیٹی آ زموونہ
ع کتو۔ وزیر اعظم قلات مینگل قبیلہ نافیصلہ نا مجھ تھی
اف۔ دا وارداٹ خوار مینگل کیک۔

مینگل نا دستار بندی نافیصلہ غان مست کن
چم بازی تے چاہس، گرا او تینا ماما سردار

بلوچستان نوکاپ، بیوسیک
اویکو پختگان بر جا

دا ہموچ ے ہرامیدیا یا حساب خلوک ادارہ
غاتکان سرمنگ کریں، حقی وڑاٹ دا
حساب اسٹل کچ آن زیات ے۔ بلوچستان
ائی پیاز و ٹماٹر ناصل آک بھس منسو، و
زرس اگھ سلوک ہم اریتو اونے مارکیٹ
آتکان رسینگ کن کسراف۔ کسر تا
حایت دادے کو کوئی، سی، ڈیرہ اللہ یار
ہائی وے این 65 پول انما مگ آن رہی
ے۔ بلوچستان نا تو قومی شاہراہ این 140
مسے جا گکھ غان ٹرینک کن بندے۔ دن پاک
رخشان کن ہنوک کسرک بندے۔ ہندن بے
اڑائی وے ارغن آن پدکل آن بھلا دیں
داتم آرابطہ غاتا مفتگ ہم ارے، که فون و
نیٹ انا مفتگ نا سوب آن مخلوق تینی
تون حالی حوالی مفتگ کپنگ ے۔ صوبہ نا یلو
شیش آتیں بھلی و یکس مہالو آن کچ ائی نکے،
داسے صوبائی دار الحکومت ائی ہم کہی دے
آن گیس اف، دو دا سوب آن ایل پی جی
و تندورنا ار غ کہیں منے۔ کوئی پر تیان پد
و دی مردک حایت آتا باہت معلوماری
مفتگ نا است انگا و سیلے کس، داسے او ہم دا
معلوماری تے رسینگ آن سلیسے۔ دن
پاکھ چ آبلوچستان دا وخت آبلیک آوٹ
ے، وہ کس تینا دڑاٹ کھڈ ے۔ داراٹ
ہرامت اسکان معلوماری تاریخنگ نا کریله
کس تو حوال آک بسرہ کہ مخلوق تین پتین
تون جوان مکنگ ائی ے، وے دا مک
ہم کچ ائی ے، انتخے کہ ہر اف کم رہی منسو
ہم اوکھ ہندن ئمک اس کنگ کپنگ ے
ہراڑاں دا ولیں چ آن چ چنگ کے،
وے ہر اخ کہ کاریکی نا کاریکی مفتگ ے
دا ہم ستا کڑزوک ٹکاریم اسے۔ بخائی و
صوبائی حکومت آتا کنڈ آن پورو مک ے
و تندورنا ار غ کہیں منے۔ کوئی پر تیان پد

اسے بھلوچ کج اسے ٹی او فتنے بندی جوڑ
کریں۔ دا توچ آدمیاں مردک جنگ
آتیان او لیکوئس، ہر اٹی سو شلزم نا کنڈ آن
امریکی سامراج ے بے سہب کنگا کس،
اگھ نہ بھاز عاجزی اٹ کاریم بلیرے گڑا
ہم دا ہیت پکاع کہ تاریخ ائی براعظم امریکہ
ٹی تو دا سامراج نا برخلاف جنگ ائی
سو شلزم نا او لیکوئر سہی کس۔

58

نوشتانک

فیڈل کا سترو

اوہرا پانڈہ سد کرائی خونی تے جہاز آتا

کنٹے۔ اوہرا پانڈہ سد کرائی خونی تے جہاز آتا

کاسترو نا جنڈا جنگ ائی او ارکس، ہندن ے

بندی تیام قدمنا کارروائی ے دی آنسان

ندر لنگ کن تیاراں۔

2۔ انقلاب ناوشلسٹ مفتگ نا پڑوں۔
وے امریکہ نا بدھنی پاس کراؤ 15 تاریخ آ
جلہو کیک، 16 تاریخ آ کا سڑو تینا
انقلاب ے ”نوشلسٹ انقلاب“ مفتگ نا
پڑو کیک۔ او شری آ و ساہبہ بند آ مخلوق ے
پارے：“..... داغریب آ تا کنڈ آن،
غیرب آ تے کن، غریب آ تا انقلاب

اسے۔ غریب نا، غریب نا کنڈ آن و غریب

کمک اٹن نا تاریخی ٹی ڈغارا دی فیس

کاسترو نا جنڈا جنگ ائی او ارکس، ہندن ے

اوہرا پانڈہ سد کرائی خونی تے جہاز آتا

کیک جنوری 1959ء انقلاب ے اراسال

مسہ ٹو موسک، وا وخت اسکان سوویت

پینین و کیو بانایا ماث بھلوچ اسے نادن ے

چ ٹھج جوش ٹھلکد اری اس الو۔

دakan چ آلا طینی امریکہ ٹی حایت آک

وخت آسے وارکس اس پانگ نا کوشت ے

صنعتی وڑاٹ بدل مسر۔ داسے امریکہ ٹا لاطینی

کیک تو عاجز تو تینا خلای کن تینا

امریکہ نا یہ داسے ملک اسے توں جنگ کنگ

واکداری، جان و مال کل عندر کیک۔ ہندن

ٹی آولکن اوسا شلسٹ ملک اسے توں

سو ب آن کیوبائی مخلوق بھلو جنگ اس

ماکرات ہیت و گپ انا سلے خلک۔

تس۔ او فتنے سماں کہ زمزیر آتیں توک آ

ہرا وخت آ جنگ ایسمرس تو او وخت

جنگ کنگ ائی کس۔

امریکہ کیوبائی گری ورسوائی اٹ زندہ

ے مولڈی نا زندگی گری ورسوائی اٹ سد امریکی

تادی اس کر سا بمباری ے بر جاتھا۔ ایڑے،

رینگ آن جوان ے کہ تینے طن کن ندر

ایجٹ سلہبہ پشا بندی مسر۔ کاسترو نا جند

.....ڈاکٹر شاہ محمد مری

.....بدل: جیلانی الفت

ہم بیان نا ڈول، دا مرے کے اگھ فلانی
نوشٹکار تینا انداز ے داڑے دن، داڑے دن
کریکہ تو دن مسک، تو دے داڑے همت
اس، عزم و حوصلہ اس ملک، پین وخت اکن
تینا لکھنگ نادر و شرم عبدالیک۔

فوج آتون مسہ دے انا جنگ آن گڈ کیوبا
فوج آتون مسہ دے انا جنگ آن گڈ کیوبا

1961ء ٹی بندی تے یہ کنگ کن
والکاری، جان و مال کل عندر کیک۔ ہندن

امریکہ ے بے سہب کرے۔ 21 اپریل آ
ماکرات ہیت و گپ انا سلے خلک۔

تس۔ او فتنے سماں کہ زمزیر آتیں توک آ
ہرا وخت آ جنگ ایسمرس تو او وخت

”جنگ انا تاوان ایتیو و کرائی آ خونی تے
اسکان او جنگ ائی اسہ ہزار دو سد امریکی
دبو۔“

(برجاء)

نوشتانک

براہوئی زبان، تنقید آ ک لخی مخی ے

لحسنی

اسداللہ میر

ہرا وخت ک جاچ لکھوک آ داہر قوم آہنی و
دانا سوب ہندادے کہ نن تقدیدنا مطلب ے

خرنی، سلب و ایجاد، پوز یو نگیبو ے بیان
داسر پندرہ سریہ ک ایلوونا کوس شلوارے کھنگ،

کیک تو آ خراٹ اسے نتیجہ اس الی کھکے کے
شومی تسمت دامس کہ نا زبان نا جاچ

اونا چپ ے ع راست آن بیدس بیان کنگ،
اونا خراٹی تے مون آنگا، اونا لڑدی ے
لکھوک آک تینا کسر آن کنڈ بلکر۔ ایلو

پین وخت دا ادیب آن نن انت اومیت
تخت کیہے، تو دا دوں کہ بیہر تعریف، یا پیچ

زبان تا دوڑ و ڈول آن جتا ڈول اسے اٹ
نظر بسر، منه بندغ آن بیدس کل خرنی

آن کا ٹم آن نت تکان چپ ے، او تعریفی،
لکھنگ ے بنا کری، چ ٹکتاب نا افسانہ

مون آ دروک آ، ترقی توک آ تقدیدنا اٹل

الی اری، تعریف مرے، غلطی تا پیدواری

غایتیش میکنی او فتنے دو ہو، دامنگ کیک

مرے، اسے نتیجہ اس ہم بیان کنگے، تو نے

کہ اسہ نو شنکار نا نو شنکار نا تو شنکار نا

ر سینک، بلکن جاچ و تقدیدنا دروشم دادے

کہ نو شنکار ناکل آن مسٹ، جوانی، لکھنگ

در منی ہنگ کیک، اخہ در پدی سلک، گڑا و

نا زیبائی، ہنی، راست، چھیسن و خرنی تے

دیک ہم مر موس کہ نا ادیب نا است آتا

کرے، ہر اکہ زبان آ تے ادیب نا پڑا

اسے ٹی توں کنگ انسان نا عقلن آن پیش

مون آنگا، داڑاں گڈا و نا کمبوئی و نزوری

روشنائی زیات مرے۔

مومنی کنگ و دنگ کن بھلو سوب اسے، ۶۔

ہر اتم ای بر اہوئی ادب ائی تنقیدی جاچ آتا

خوانگ ے شروع کریٹ تو زیات جاچ

آ تے است ترخوک، ارادہ پر غوک

خناٹ، ہندن ٹلوز کہ ہر لکھوک آن اعز ے

لخ مخ، او گڈ کریہ، او فتا سوب عپہہ مفتگ

آن مفت، دا ہیت یات سلے کہ وخت

اس بر اہوئی ادب خاص کر افسانہ نو شنہ

کنگ نا پڑا آ منہ بندغ، ادیب دڑا، تینا

دا ٹک ایگ ک نا سر جاٹ آ تے خلا، تو اونے

نقاو ملٹو، ہر انا سوب آن اسہ افسانہ نا

کتاب، یا منہ افسانہ، کتاب آتیان بیدس

ملک نے، وے ہرا وخت بر اہوئی ادب نا

پڑا ادیب آتا اسہ مرغن ے چ ڑاں لگا،

نوشتوںک آک زیات مومنی بسر لکھنگ کن

وڑ وڑ انا رنگ پڑا بسر، جوزہ غان مرو

کہ او ہنی ے ویہنی آک مومنی بسر،

کہ نو شنکار آک مومنی بسر،

ہندن اونو شنکار آتیان و دو کم جاچ نوشتوںک

نکنگ بنا شاعنگ، واس توں

مون آنگا، آنگا، داڑاں گڈا و نا کمبوئی و نزوری

روشنائی زیات مرے۔

مومنی کنگ و دنگ کن بھلو سوب اسے، ۶۔

بریک---تینا حیاتی ٹی تینا مالک ناچوری آرام کیو، ولے دن مت---دشمن اسہدار آچنا تکان نے سر منگ کن اسل اتوں دن ڈھنکل اس تک کہ اونا تھک چار الپھر---اونا است پار بیک کہ دشمن پیرہ مسر---ہاجہ ناچناک خلیس آن تینا لم او دے چار ہشت پار اما وارخواہی ایتے توں لپار۔ ہکل نا تو رآن ڈغراڑزا۔ او تاکہ اودم کشے ایلو وار پدا تینے سیال کن ہرا کہ دشمن داوار تینے است کرینے تیرتا تیار کے---اونا مشا پورومس، دشمن تینے جاکہ غا داسہ نیزہ غاک ترو گڑ آنبار بنا اسہدار توں پدی کرے، تیرک اڈ بلکر، کریہ۔ ہرا کہ بر بیر او نازور آبدن آشنگ اسہدار توں اس گمسان ناچنگ بر جا سرس---دم جسٹ اس گمسان ناچنگ بر جا مس، اخیر او مست آدمن نازورا کی نامون اٹی نزور مر سایلہ مس۔ گوڈنک، سد جنگ گول غاتابندر مس، لشکر اٹی تاڑواڑا اس تما۔ تسر---آتا غازی عظیم ہبادر اس کامٹ آزم جلا تینا رغم انا ٹیک آگوڈ خلے و تینا قوت یعنی کرسا جک منگ ناکوشت یعنی کے یا گڑا یوں مر ساتینا بہادر آزندانا آخر یکو پاس آتے ناز ترسا دنا چس یعنی ہلے۔---دشمن اودے نیست خنا تاکو اس شبک خلا مسیت تینا پین دشمن اسے آن پیر بلنگ کن دیزیگا کہ۔ ہاجہ داونا چوری آچنا تامون دشمن بے سہب مس، ولے اودن ڈجتک اس کریہ۔---تاکہ کہ دا جار مرک جلبو کریکہ۔ نوا اسہ پلو اسے آن کمزوری اس خسا اودے ٹکست ایتے، ولے ہاجہ دا جنگ ڈغار آخوی اس تالان مس کہ مست آنبار دا جار عون بالفیس کہ دریا ناپٹ آبنا پلچوی اونا چوری آچنا تاکہ اونا ہمت یعنی خلوك ٹغا خراس او ناشت تاسیک یعنی کھنگ زیات کرسا ہنا کہ۔ او فک سره غان دشمن یعنی دا کمپوتروئی کرنی اٹ کہ بال اٹی کس۔---او اخہ در کہ پیش آن ٹھیپ کس بلیس نت تکان اونا ڈن ناچ ٹھیپ بریس انت کہ ہکل ایسی خلچ و پھگاں آن پوکن یعنی جا بور اسے نا تیاری ہندن تھی ہم ٹھپ مر سا چ اس۔---اونا آتے ملم کنگ اٹی وار خلتو سه۔---او دن یعنی کمک ہلیس ولے ای ہم دا دھرتی نا باقی ہر بہ غاک چنڈ چنڈ آکپ مر سا تمگ کہی جنگ خناس، او فتنی ٹی سرہب اٹ ہمو دھرتی ناخیر آن فائدہ ہنگ نا تسر---دشمن اوڑان سدوار کاٹا کس۔ مر سا غازی ہم موسک، ولے لگا کہ کہ دا ہر اڑان ہمت و غیرت وفا نا گند نیت اٹی تینا خن تے تر کرے کہ دنخ اس

ساهہت تیری اسے کن کن توں کچاری کاریم اٹ اختہ مسٹ۔ ای دا سر پندر مسٹ کہ جوزہ غاتا فراوانی بیرہ اوڑ توں آن خلق آن پیش جاگہ اس اختہ کس۔ او نا دا جوزہ کس کہ کنا شاعری یعنی مرد۔---وہ کم کا و خواست کس کہ او بنگ توں او ار کئے عزت و شرف ان انجوہ برے کئے آن کنا شاعری یعنی بنسا کے۔ کریس۔
بھاڑ فنگ و سونج رو نج کنگ آن پد، ہم وخت توں او ار او ر وخت انا طب ہم او نا ڈس کئے تھی جاگہ اس دو بتو۔---دا تیزی اٹ بدل مر سا کرے۔ دا سئے او کنا شاعری یعنی بنتگ کن کئے آبریک نئے کیا ہم اودے گیرام کریث۔---
اس دے اس کئے ڈس میلا کہ خلوق بھاڑ تلو سہی اٹ او نا انتظارات سلوک یعنی، ای ہر اتم چھی عسر مسٹ تو کئے آن مہالا وچی نا نیام اٹ کس۔ ای ہم چھی یعنی چیر سا اودے خناک تو ای یعنی گفتار نا غازی اس تکاث وا دے کرڈار نا خواجہ خناک۔

یعنی حسایت نا پن ترسا بیرہ لوز گرگنگ نا کریکہ۔---یا او زندوروزا سے نا سوب مسٹ کہ جوزہ غاتا فراوانی بیرہ اوڑ توں آن دن خلق آن پیش جاگہ اس اختہ کس۔ او نا دا جوزہ کس کہ کنا شاعری یعنی کریم کا و خواست کس کہ او بنگ توں او ار کئے عزت و شرف ان انجوہ برے کئے آن کنا شاعری یعنی بنسا کے۔ کریس۔

او نا ڈس کئے تھی جاگہ اس دو بتو۔---دا تیزی اٹ بدل مر سا کرے۔ دا سئے او کنا شاعری یعنی بنتگ کن کئے آبریک نئے کیا ہم اودے گیرام کریث۔---
اس دے اس کئے ڈس میلا کہ خلوق بھاڑ تلو سہی اٹ او نا انتظارات سلوک یعنی، ای ہر اتم چھی عسر مسٹ تو کئے آن مہالا وچی نا نیام اٹ کس۔ ای ہم چھی یعنی چیر سا اودے خناک تو ای یعنی گفتار نا غازی اس تکاث وا دے کرڈار نا خواجہ خناک۔

افسانہ

مش تا مسٹ

ہاجہ داونا چوری آچنا تے کن او یتے اپر و لے او تینا خیر یعنی حلال کنگ نا نیت یعنی کار دشمن تینا مجھ میکن آٹ آتے بلنگ نا کریس و سیدنے یعنی جک تو روک دا جنگ اٹی کریس۔---او دے تینا مالک نا جنوزان نیت اٹی کس۔ او ہم یتے جیرت نا چیدہ سلوک کس۔---دشمن یعنی ہرا اور سجا کہ تینا جلبو یعنی آزادیہ داونا چوری آچنا تے بے جاگہ کریکہ۔---و لے او دنیا جہان نا مگ و کروئی الو۔ او فت پاد یعنی ٹفونی الو۔---.....نور پر کافی

جیرت یعنی کرسا تینا سیدنے یعنی راست اونا مالک کہ او دے مش تینا ہر فسا اودے تو ریس۔---لشکر نا دم موال اسے نا وڑ جک کرے، دا سر دو شم اس ترسا جہان اٹی گھنیں یعنی اس تیس۔ دا سر قربانی ترسا تینے گولہ غاک گردک آنبار اوڑا چیلک اونا چنا تے کن ندر کروئی کس۔---دشمن تسرہ۔---تیرک پر انا پڑی آنبار بے کچ جنگ انا شین یعنی داوار آبدل کر سا ہر پلاؤ آن اونا بدن اٹی لکسا او دے جگ جون کنگ جلبو کریکہ۔ نوا اسہ پلو اسے آن کمزوری تسر۔---مس دے مسدن نا دا جنگ ڈغار اس خسا او دے ٹکست ایتے، ولے ہاجہ دا جار وادن یعنی ددیزیگا کہ۔ ہاجہ داونا چوری آچنا تاکہ اونا ہمت یعنی دشمن بے سہب مس، ولے او دن ڈجتک اس کریس۔---تاکہ کہ دا جار مرک جنگ انا دو اے جگ جون کنگ جلبو کریکہ۔ نوا اسہ پلو اسے آن کمزوری آخوی اس تالان مس کہ مست آنبار دا جار عون بالفیس کہ دریا ناپٹ آبنا پلچوی اونا چوری آچنا تاکہ اونا ہمت یعنی دشمن بے سہب مس، ولے او دن ڈجتک خلوك ٹغا خراس او ناشت تاسیک یعنی کھنگ زیات کرسا ہنا کہ۔ او فک سره غان دشمن یعنی دا کمپوتروئی کرنی اٹ کہ بال اٹی کس۔---او اخہ در کہ پیش آن ٹھیپ کس بلیس نت تکان اونا ڈن ناچ ٹھیپ بریس انت کہ ہکل ایسی خلچ و پھگاں آن بنتگ اکوک۔---لشکر آتا دا تاڑواڑا اودے ہندن تھی ہم ٹھپ مر سا چ اس۔---اونا آتے ملم کنگ اٹی وار خلتو سه۔---او دن یعنی کمک ہلیس ولے ای ہم دا دھرتی نا باقی پوکن یعنی جا بور اسے نا تیاری ہر بہ غاک چنڈ چنڈ آکپ مر سا تمگ کہی جنگ خناس، او فتنی ٹی سرہب اٹ ہمو دھرتی ناخیر آن فائدہ ہنگ نا تسر۔---دشمن اوڑان سدوار کاٹا کس۔ مر سا غازی ہم موسک، ولے لگا کہ کہ دا ہر اڑان ہمت و غیرت وفا نا گند نیت اٹی تینا خن تے تر کرے کہ دنخ اس

افسانہ

کنا شاعری

ای تینا شاعری یعنی او دے مام بتفہیہ، او ہم امر گراث مفر۔---؟ او دا ذکر و سفت کے آن انقلابی ٹھیگیر و غزل بنتگ نا کنا شاعری یعنی بھاڑ شوق اٹ خف آن ای ٹھلوک اٹی پی مر سا ہناث ہندا پی فرمائش کریکہ۔ ہر اڑان کنامر و نفیس توریکہ۔ کنا شاعری نا سفت یعنی کرسا منگ نا سوب آن ای تینا شاعری نا گر پار بیکہ ”واہ۔---” نے سلام یعنی اٹ بال کریش۔---ای داعزت و شرف شاعری یعنی ہم سلام۔---جانی نا شاعری یعنی ع خسا تین توں تیزی پاریت کہ کنا جوزہ و احساس آتا فراوانی بھاڑ یعنی“ شاعری ٹی کئے آن اینگ فکر و جوزہ یعنی او کنا شاعری یعنی بیرہ غور اٹ خف کس توں جمال عمرے۔ او ای اٹ کہ توریکہ، بلکہ کنا شاعری آناز کریکہ داونا باسُ آج زوجہ غاتا خواجہ اٹ۔ کنا اُست سفت یعنی ہم ہرجاگہ کریکہ۔ دُن پا کہ کنا ہم خواہ سکہ او کئے آن ساندہ شیخ نہ اٹ شہرت و دی کنگ ناجونہ بھاڑ ٹرندی اولق اٹ خنگ۔ ای ہند اس پندر مسٹ شاعری او دے زبانی یات کس۔ گڑا ای کے۔---او دے ہم ہرجا ٹوخت دو بکتو اٹ کاٹم ہر ف۔ ولے ای دا ہڑ زوالیج کہ او نا جوزہ غاک تھی تھیر یا او بیرہ

☆☆☆☆☆

بنے۔ کتاب ”گبار“ شاعری نا اس کہ کپڑوں کی ثبوت یعنی سنگت آتا کرد اُنی تھار نا کتنا
غُکوڑی اسے، ہر اہر عام و خاص اٹ پینی۔ کنپاپدین آگواڑخ آتا سینہ زراب اسے
مس۔ دا کتاب ڈاکٹر عالم عجیب نادقارو داشاد رنگ آ جور اُنی یعنی تمام زار نا کنا
ای تھ اُنی ہم تو آگئی نادرست عجیب
شخصیت اٹ پینی ودکی کرے۔

ڈاکٹر صاحب بھاڑ لچپ پہنڈ اسے۔ گنوکی لی ہم خف تو شاعری ۽ سارا نا کنا
اوہندرا کتاب ای لکھک که شاعری دینا داشاعری لی اوتا اندازہ ۽ تیبیٹ خلگ
اسہ اخس بھلورائکی اسے۔ دے و توبے کیرے کہ او نے ہر کسر عنیشان تنگ ای ۽
آنبار، نئے میکن مریک نئے روشنائی تے۔ داشاعری لی او تینیا ڈیہے اتوں مہر او اونا

درد پاس و پیداوار حمل - رای ای دادے لے
خال ملیک -
داسائنسی آ دور ائی ہم شاعری نا چس
دا کتاب "گپڑا" اٹی ڈاکٹر عالم عجیب
براہوئی ادب نا بھلو بینارہ اسے ناوڑ مونی
واہبیت ہمیدے کہ بر جا ع زمانہ بھاڑ بدل
منے، نن کن بھاڑ آسانی ودی کریئے -
ولے اوکان پدھم او بندغ آتا است آن
زہیری تے شیف کنگ کتنے - بندغ ایزو
کنگ کپسے - ودا ادب و شاعری نا طالب
علم آتے کن بھاڑ بھلو مڈی اسے -
ہم مہر کیک --- تیائی ٹی سوچک ---

ج

ڈاکٹر عالم عجیب، اونا شاعری و ”گبار“

عام عجیب ناتعلقداری نویشکے آن ۴۔ دانی اردو لی شاعری کنگک ۴۔ دا وخت اسکان بلوچستان نایمہ غان ادب نا ۲۰۱۹ء
خوشی نا ہیئت دادے کے نویشکے آن تعلق ادا شاعری نا چار مجموعہ برآ ہوئی اکیدی اپسیلنس اپارڈ ہم تنگکا۔
تھجکو اک اشاعر ادیب آک تینائی آن زبان پاکستان نا کنڈ آن ہیک مسنوا۔ اور اسکوہ شاعر ادیب آک تو بھاز ۴، و لے ہرامرتبدہ
ع مونی درسائے۔ و لے دفیٹی اسہ فلمکار اس دلن ٹھہم ارے ہرانا کے قلم آن برآ ہوئی زبان، برآ ہوئی ادب برآ ہوئی شاعری ٹی زیبا۔ اس لئے۔

مروضی

5 میکو پنہ غان بر جا

ببراهیوی زبان نتای ابوبی عیلمه بیوی نا
خدمت لمنا پاچ عحال کنگ ناجوزه کنه
چکلی آن منسے بلوجختان ناخدمت تو لمنا
آ تارکر کریکیه

”امر کے مرے۔ ای اسہ پشی اس تو خواہ“، داڑھے کرک ارے، وسیلے غاک ہم بھاڑے، خدمت آباز زندانا بے مول منے۔

اوکان پر براہوئی ادب و شاعری ناموں
پہنگ ناکر کہ بھاڑ جوڑ مسنو، ای دا
کتاب عخواناٹ کنه بھاڑ دوست لم- و
ای بھاڑ خوش ہم مسٹ، انتے کہ داڑے
داسکان ہمن ٹوٹھیت ارے ہرا کہ نثر
کتا بخانگ نک

شاعری و پن ادبی خدمت سرتینگ غ.

اونا سہ شاعری اسے ہرانی اوپا ہک کہ:
وطن نا کوچے ۽ گلی ۽ پارانا کنا
سر درچے عان ایپار ہراء، ہزارے
چارچوک آروشنائی موس۔ است اس
وگ، ٹکنے

مجبت آتا مرکز ۽ هنین آ شارنا کنا
”برک“ جارج کوک کرے۔

او کتاب آن خن تے مر کرے بڑزا
کرے۔ درگہ غا مزور نیاڑی سلوک
ای بجھدہ لیوہ ملت تے تے، نئناہم اف میرا تم اف
روا عشق دین دینیوی ڈغار نا کنا
پلھنچ جائے کے کے خس بک

ہزارے ہرین ان ہو یہ روزِ دن ا
ہمڑے شام وام الی نیزگار نا کنا
اس ہریس - ہرا اوڑا اسیں لپوک نسکه،
لکھاں رکھی مکھی مکھی مکھی مکھی

ہمارے پورے مر رہ میر حربیب اے
ہمڑے لٹ و میر عیب اے دیارنا کنا
نیمہ تے شیف لڑون سکھے۔

دليٽ ۽ روشنائي تا چراغ پيرک آ کنا
ميڻم عَدراٽيٽ“

بندادی نجیم گورنمنٹ ہائی سکول نوٹکے آن ادبی دیوان بلوجتن نا مسکوہی بخانی شرفِ اللہ پاک ڈاکٹر صاحبِ ع تنسے دوئی کرے۔ 2015ءیٰ ایم اے اردو نا سیکرٹری جزل گدرینگانے و داسے پام ادبی منگ کیک کہ اوپین شاعر اسے ناقمت ڈاگری ع بلوجتن یونیورسٹی آن دوئی مجلس نا سرپرست اعلیٰ ع۔ او علاقائی اٹ بف۔ اوتیانا زبان برہموئی، بلوچی آن کرے۔ داکان بیدرس او ایگری پچھر صوبائی و جہانی سیمینار آتیئی بخش ہاسا بیدرس اردو ٹھم شاعر کرینے۔ و شاعری یونیورسٹی ٹنڈو جام حیدر آباد سنده آن کریئے۔ اونا شاعری کہنی اخبار تیان لی تینا، تینا ڈیپہ انا اوتیانا مخلوق نادر ڈدے عیان بیدرس ادبیات اسلام آباد نا تاک اٹی ہم کرینے۔

دووی کرے۔ 2006ء ای لائیٹنگ اسٹاک ہینک منے۔ اوناکل خیچ کتاب ہینک منو، والے ایندھیری ڈیپارٹمنٹ اودے چین آشاعری کن چیف جسٹس ہر کتاب الٹی اونا خیال آک جتا۔ سال

عام عجیب 1989 آن را ہوئی، بلوچی، سوسائٹی نامارہ غان و دا زوست اٹی حکومت مس۔ ہرا خونوک آہر بندغ ۽ دوست

غفورجان ساسوی

ہائیکو

فضل مراد.....

خاچاں انتہے

تینا است آماتن اس

شاغاں انتہے

نوکاپ اس بسک
خاہوت عہر ف درے

جتنی مسک

آفت اٹ تمان
ناپور و آزمدالی
داسے اف درمان

تھمی بارے

دیرے انیام اٹ سلوک
جو لاہکنے

بیرہ افسوزات

بازن آپڈر مفک
ہیت آتا سوزات

خراں لگا

بُٹ آتموک خاہوت نا

کودک اس خاچا

دیرے پر غانے

بارُن ٹُجا گا کا اس پڑے
چُٹ اس تر خانے

آک کسری دم دریگار۔ او فتے کن اولادخ اس بلکٹ۔ سوار کریٹ تا اولادخ آ۔ اولادخ کسری میں ہنا۔ بلکٹ خفتے ٹی تے، خنک تے کھکار۔ داسہ ورنک کارتینا دشارتے اتیر۔ ای ہندانم کن انیمان ناٹکی توں یئے رسیفیٹ۔“
اگھے کسہ نا بادشاہ جوان اوس متوكہ تو کسہ دن بنا کریکے:

”اسہ کس بادشاہ اس۔ بادشاہ خدا ع خدا رسول ع۔ او زمانہ سازی غبا دشاہ اس کس۔ خن شیف، ہبلہ، بے تربیع بادشاہ اس کس۔“
ولدمونی کسہ بنا کننگا کرے۔

کسہ گو، کسہ بونک آع، یا آتے اسہ ہندن ہ دنیا نا سیل اس کر فیکہ ہرا دے که نئے مست خناسر نئے اوبا رواٹ بنگر۔

او جن و جاتو، دیو و پری، جادو گر آتا دم درود، تاویت آتا ذکر ع کرسا کسہ ع بھاز دلچسپ جوڑ کریکے۔ دنیام اٹی بونک آک اودے جا گا جی جی ہم پاریہ۔ اگہ جی پاؤ سہ یا کسہ پاروک آدم دریگا کے یا

بونک آتا بے چکاری نا اندازہ ع خلکک تو بریک، واچرینگ کسہ اس بفک۔ اونا نارسول ع۔ دازمازہ ساز غبا دشاہ اس کس۔“

کسہ نایام نیام اٹی دا وار آدم ہم پاریکے: ولدا مونی کسہ ع بنا کننگا کر۔ کسہ نا بنا زبر گرو بنداسے ٹی تینا کردار، پلاٹ، دافتا ہند اوڑا سل ہندن آن ہندن بلوچی ای ہم

منگنی نا، نختے تیخ انا، جان یئنی خسی نا۔“
نن مخنیں اٹ پانگ کینہ کہ دا کسہ پانگ

کہ کسہ نا بند اوی زہم دا نا بنا ای آ رو بند آن درشان مریک۔ واوٹی است خواہی نیام آن گلڈ سرنا بیان اٹی اوڑہ مریک۔ و ہر ان گلڈ کیو جملہ غاک بھاز خوڑت خف تو بگنہ۔

براہوئی زبان اٹی کسہ شاغنگ نا دا کسہ و وز بیدس بلوچی آن منگن کیک کہ ایلو زبان تیئی بھاز کم مرد ع، یا تو گڑا اسل

مفرود ع۔ وہرا وڑ کہ براہوئی زبان اٹی ہوا جاک ہم روم بکر۔ مصر، یوپ، بس، ہموکان نم کن میکی انیمان ناٹک اس

چشمی میں قصہ کو ”سر“ اور قصہ خوان کو اٹی ہم شون بلک۔ شاعر و ادیب آتیان او ار کننگ۔

86

پٹ و پول

”اصطلاحات نشر“

دانش اٹی نشر انا ہمو اصطلاح یا خاص و ڈرام ہمولوز آک ہر اکہ ہر ادب اٹی ماماں بکار بیرہ، او فتا راستی راستی نا اسہ کوشت اس کننگا نے۔ دارستی راستی اٹی نشر انا صنف و اوڑتون گنڈوک ایلو اصطلاح تون اوار اوار افسانوی و غیر افسانوی ادب ہم اوڑہ کننگو ع۔ ادب نا پڑا آہرا ادبی نظریہ غاک اری، او فتے ایلو ش اٹی درستی راستی کننگ۔

(غفورجان ساسوی)

کسہ پانگ:- (Art of Talel Story telling)

عربی زبان اٹی کسہ کن ”سر“ و کسہ (جیں، 2014ء، 105) ارے۔ گیان چند تینا کتاب ”اردو کی نشری وخت اس کہ براہوئی اٹی کسہ شاغنگا کہ بند اوڑی وڑاٹ کسہ پانگ (داستان داستانیں) اٹی مون مستی تاریخ حلب آن (یاشاغنگ) تو لس وڑاٹ اونا ہو واج گوہی) نا اسہ جوان ٹکسب اس ارے۔ اسہ کسہ پاروک اسے نا وڑ اسے نوشہ (تمہید) عدا ڈول اٹ تفنگا کہ: ہر ایوی زبان تا ادب اٹ اسہ چین ٹہند کرینے، کہ کسہ پاروک اس تہوہ خانہ اٹی ”ٹکسہ اسہ بادشاہ اس۔ بادشاہ خدا ع خدا اس تھنگ۔

کسہ پانگ، بندگ و شاغنگ نا کسب بھاز دوٹی اس ل، ڈمکن، گرو اس مریک۔ ولدا مونی کسہ ع بنا کننگا کر۔ کسہ نا بنا زبر گرو بنداسے ٹی تینا کردار، پلاٹ، دافتا ہند اوڑا سل ہندن آن ہندن بلوچی ای ہم ندارہ کشی و جوزہ غاتا در شانی ع کیک۔ تو وار سرفنگ بھاز دوست بر وک عوڑا اس پانگ۔

ہر اڑاں اسہ عجیب ڈنیا اس مون آبریک۔ مومنی اتیک۔

کسہ نافن و ادا بھنگ نارو داٹ ڈاکٹر گیان او کسہ ٹے اخیر اسکان سر کنگ آن اسہ وار ”چکے تے چٹ آنبار، غوہہ خلیک موچڑی اتوں پچپ (بس) کریکہ، گلڈ سرائی ملوق آنبار۔ چن جبن دا ڈول پاکہ:

”قصہ سننا اور سنانا انسان کا محبوب مشغله آن پیسہ خواہنگ ع شروع کریکہ۔ و پگہ دا کسہ نا اول ع، اخیر تے مرد ع۔“

ہے۔ اسلامی ہمالک اور ہندوستان میں یہ کن ولدا ہموڑے بکہ“ (جیں، غریب پوریاں خنوع۔“) باقاعدہ دفن ہو گیا ہے۔ جسے اہل کمال نے 2014ء، 105) کیہہ۔ و بھاز جا گک غایتا بھلو بھلو شیر ہم پیشے کے طور پر اختیار کیا۔

عربی میں قصہ کو ”سر“ اور قصہ خوان کو اٹی ہم شون بلک۔ شاعر و ادیب آتیان او ار کننگ۔

بیدس ایلو مخلوق ہم داٹی اسخواہی نشان ”سامر“ کہتے تھے۔ اور سامر ہندوستان اٹی کسہ پانگ نارو ج بھاز بیدس ایٹیان بیدس ایٹیان اس کاروائ ج بڑے دل فریب طریقے پر زیدار جوڑ کر ساتینا ای کریے۔ منثور و مظوم ”ای الاث، چناث، کٹاث، گنکث، تھا۔“

کسہ غاک ہم روم بکر۔ مصر، یوپ، بس، ہموکان نم کن میکی انیمان ناٹک اس شام کو کھانے کے بعد چاندنی راتوں میں جیں، امریکہ، و اسلامی ملک آتیان بیدس ایٹیان ایٹیان۔“

سب ریت پر بیٹھ جاتے تھے۔ اور سامر ہندوستان اٹی کسہ پانگ نارو ج بھاز بیدس ایٹیان متنکن خنگ۔

داستان سننا تا تھا۔ اجرت میں اسے کھجروں کا ایک حصہ دیا تا براہوئی زبان نا ادب اٹی ہم کسہ و کسہ بس، ہمو مارتے کن دشتار ایٹی، یوں

ایپر پورٹ نا فرش آہم خاچنگ کیرے۔ آئیان سعیر سلیم نا دازمواری خلنگا کہ او دا اوڑے کس نئے تو رپک۔ داڑے نم پدی گڑا تیان حلال ٹپشانہری کن اتے۔ سعیر بنگ خواہ سرے تو سہب ان اقچ بچہ غان پد سلیم اوڑے تو خوک ہر گڑا یون خوڑت ہرا کہ بنگ کیرے۔ گڑا ان ہمان و انتظامیہ غان دلا ہرا لک کہ حلال سر، ہموقا پارکیکہ، و خاچنگ کن کمبل دائے ہلکن، و ڈغار آہر قبیلی حرام نا گڑا اس کس، ہموفتہ ہم خاچنگ کن گیگ کرین، و خوک دیوال تیش پیدا کرکیکہ۔ گڑا دافصلہ مس کہ داویں آن لکوک ساکٹ آتیشی تینا موبائل تے پیش تمنگ کن دا سر جھفین کفر لیش جوس، چارج آخلنک دخاچاں، تو سگت آک ڈبل روٹی، نصی و جیم دائے تیٹ نہاری پاریکہ دن منف کہ ناما موبائل آتے کس اس کنگے۔ نہاری نا نیمبل آتے تو لوک سُن ہیت و ڈزوוע، تو بایدے دافتے ڈکن؟ ای پاریٹ گپ کرپنے، تو کراپی آن اوار بروک کہ دا یورپی ملک اسے، کس اس داڑے سگت آک سوچ کریکہ ”بلوچ ان نا امر دن کنگ نا خپرو یون ہم، نم ہشار کپوتا کہ تدیکا؟“ تو ای پاریٹ ”بھاز جوان دا کان پد نا علاقہ غایتا نار داڑے ہم گدر یونگا۔“ اتنے کہ ہر اتم نئے پانگا کہ دا لک ہمو یار باشی تے شروع کرور۔ و ولدا داڑے نم 26 گھنٹہ گدر بیغے تو است جائی ہندن مس، نن موبائل آتے بے اٹ تینے آن نیٹ سوچ اس چست سوس کہ اسے پوکن ٹھیک چرت چارچ آخلنک خاچاں۔

ایپر پورٹ آخنچ بچہ غا مخلوق نا تو ار تو ار سہب اتون چارو نیم بچہ غا مخلوق نا تو ار تو ار کریت تو اوڑے کمی بندغ آک تسر، آن خنگ ملکا رتو خنان کد اوڑے تو زند ع؟ و لے دا جاگ نا اسرا تی تا سوب آن سما ولدا بنا کرینے، و ایپر پورٹ مخلوق آن ہم تمتو واسہ پور وون اس تدیگا۔ و مون گھنٹہ اسٹل پر کسکے۔ مخلوق چرات سلوک تینا غان پد نئے فلاٹ ہم رسینگک۔ ہر انا کاریم تک کہ نبیر آس سلوک نسکے۔ اوڑے کمک اٹ نن شکا کون راہی مرینہ۔ تو دا مخلوق نا رہی آمنگ آن پد ہم نئے دا کل است جبی نا سوب تسرہ۔ دا ہیت و درک لگتو کہ کس اس نارہی آتولوک، گپ و نہاری آن پد سہب ان اھفت بلکہ او فک تینے غور یفسیر، کدن ڈسٹرپ بھینگا کس۔ نن قطرا یرویز نا کنڈ آن مفن، نن ہم بیش متون دا پالا لوے پا لوکرسا تمنگوک ٹوکن عاسہ جاگہ اسے آہم زیان پیچ بچہ اسکان نا دخت عتدیفین۔

منگ کن الجیون، ہند ٹوکن آتیا سوارہ نا پار سلوٹی نہاری نا نیمبل آنستہ بیت و گپ ارغ ہم کلکن، و اسہ سگت اسے ناسلاہ بس کہ ٹوکن آک تو ری فنڈ اسیل افس، تو گڑا داسہ نہاری نا وار کسکہ، گڑا اقچ بچہ غا نماز منه گڑا اس ہلین، ہرا لک نئے مونی کاریم خوانگ آن پد نہاری نا نیمبل آک لکار۔ ایقر، گڑا ان پچوک آٹوکن آتیان چاکیٹ اسہ وار ولدا ہندن مس کہ ہر کس تینا مشنا ہلکن، و او فتنن کل تینے آب شخان۔

گڑا ہر فنگ کنگ کرکیه۔ گڑا ان سگت (برجاء)

احوال سفر

امریکہ ہم ملک اسے.....(5)

آصف بلوچ

raazbaloch143@gmail.com

(ایا کی قبیلہ غان تعقد اورنا، ”محمد آصف“ نا ہادہ جیرہ کی مکین کر دگا پ کلی ایا کی آن ۱۴۔ او کمی سال آن الیکٹر ایکم میڈیا یون گنڈوک ۶۔ او بلوچستان و ملک انا لیکمی ادارہ غا تیش تینا زمواری تے ستر سا کرینے۔ دانیام اٹ او امریکہ گاہنا تو اوڑے خوک بونک حوال آتے چ کرسا نوٹھی درشم تی، ہرا لک ٹلارنا خوک آتے کن تالان کنگ اف ۸۔)

سازی کارندہ ہے پاریکہ دا ٹوکن آتے پیسہ ہر اقیان لیان ہم، اوڑے لامنگ اکوک، ظی بدل کر لگنگ ناچ ٹک اس اف، ووڑوڑانا کنوئی گڑا تیان انت اس کہ بندغ کنگ کن چین کے، کس آن زیات کس آن کم، امرکہ او ناشا ہموڑ کنگ کیک۔ گڑا منہ سگت اس بر گردائے کنگ ۶ اولیت تر، بیسہ امر سینگ انگ کیک؟ گڑا دا ہر تے تینا بندگ نادرک ۶ ہم لکنک خساکل آن زیات ای شکی مست کہ ای دا کن الیوس۔ ہند سوب کس اسے پاکستانی ٹھیک ہے۔ نن سگت آتیان اسٹ گڑا یعنی ہمہ الاؤن پہہ موسٹ، ایلوک ہم کہ زہ اسے کن اوڑے ریٹنکوک آٹوکن آک زیات ۶، گڑا دافتے شکی تو مسر، و لے او تو نگ اٹ تو نگ تکان بندگ آن پد ہر اتم تا متیکر سا دا ہیت کر سا دافتے بدل کر سا بیسہ خوان تو انت پا بک؟ دار داٹ ای او فتے تو ریت ہم کہ دا ڈپارسلو نا ایکر پورٹ نا فرش آن اس ایپار غاچک تسرہ، گڑا اونے خنگ آن کپو، او فک انت پاور نئے؟ کن اونے تدیفین:

آمریتی فردا و ان کنگ کن ٹوکن تشن، و ارغ آن پدن اوڑے جوڑ کروک آرام دوازدہ بچہ غا دا پارسائش کریکہ داسہ ہوٹل کنگ نا کوٹھی تیامون کرین، ہر اڑے کمی ع بنڈ کنگ نا دخت مسے۔ داسہ ہم الگ نم پین و لے نگت آک مقصوں، واخیر ہنار کا ونڑا جھین ٹکٹ آبار ۶ کرکی تسوک تسرہ۔ خاچنگ یا آرام کنگ خوارے تو پیش

قطرا یرویز نا کنڈ آن تمنگوک یورونا ٹکٹ آک اتنے بدل متوں:

اصل بھاز دم دریگ آن پد زرس آرام کنگ کن نن ایپر پورٹ نا لا ڈنچ اٹ تو سن، اوڑے خاچنگ کن تو خاص ٹپست و بندیا جاگہ اس اکوک، و لے تو لوک تو لوک زرس دم کشنگ مسک۔ گڑا ان ہموڑے شام تمنگ اسکان پیری کر سا وزرس تو لسا وخت ے گدر لیفین۔ و بس شام پاتے پین، پوکن تہاری بنا کرے تو شام ان نماز آن پد ارغ نا بست و بند آک بنا کریں۔ اوڑے جوڑ ہوٹل آتیشی ”بو ف سٹم“ نار داٹ ارغ ریتگا کہ ”بو ف سٹم“ نا تینیں اٹ کیہی سگت آتے سما مروع کہ اوڑے کنوئی گڑا کچاٹ تو خوک مریہ، ہر کس کا ہے تین کن انت اس کہ ہرنے کئے، اونا مشا۔ اوڑے کنگ ناچ ٹک اس اف، ووڑوڑانا کنوئی گڑا تیان انت اس کہ بندغ کنگ کن چین کے، کس آن زیات کس آن کم، امرکہ او ناشا ہموڑ کنگ کیک۔ گڑا منہ سگت اس بر گردائے کنگ ۶ اولیت تر، بیسہ امر سینگ انگ کیک؟ گڑا دا ہر تے تینا بندگ نادرک ۶ ہم لکنک گزران کریت۔ نن سگت آتیان اسٹ خساکل آن زیات ای شکی مست کہ ای دا کن الیوس۔ ہند سوب کس اسے پاکستانی ٹھیک ہے۔ کہ نے ریٹنکوک آٹوکن آک زیات ۶، گڑا دافتے شکی تو مسر، و لے او تو نگ اٹ تو نگ تکان بندگ آن پد ہر اتم تا متیکر سا دا ہیت کر سا دافتے بدل کر سا بیسہ خوان تو انت پا بک؟ دار داٹ ای او فتے تو ریت ہم کہ دا ڈپارسلو نا ایکر پورٹ نا فرش آن اس ایپار غاچک تسرہ، گڑا اونے خنگ آن کپو، او فک انت پاور نئے؟ کن اونے تدیفین: